

Jæren Vannområde

Avløpsgruppaa

Årsmelding 2013

Uheldig utslipp fra defekt renselagg

Monica Nedrebø Nesse
Mai 2014

Innhold

Bakgrunn og beskrivelse av prosjektet.....	3
Mål	3
Prioriterte områder	3
Organisering 2013	4
Avløpsgruppas representanter i 2013:.....	4
Økonomi 2013.....	4
Inntekter 2013	4
Aktivitet i Jæren Vannområdes Avløpsgruppe 2013	5
Aktiviteter 2013.....	5
Møteaktivitet 2013	5
Aktiviteter i Avløpsgruppa 2013	5
WebGIS-Avløp.....	7
LOD-Veileder for Jæren.....	7
Resultat.....	7

Bakgrunn og beskrivelse av prosjektet

Aksjon Jærvassdrag inviterte i 2006 kommunene Randaberg, Stavanger, Sola, Sandnes, Gjesdal, Klepp, Time og Hå, Interkommunalt Vann, Avløp og Renovasjon (IVAR) og Fylkesmannen i Rogaland til å delta i en egen arbeidsgruppe på avløpssektoren. Fra 2006 til 2010 var avløpsgruppa finansiert med statlig støtte. Klif ga da beskjed om at interkommunalt samarbeid på avløpsområdet kunne finansieres av avløpsgebyrene. I 2010 vedtok Styringsgruppa i AJV/Jæren Vannområde å videreføre Avløpsgruppa i 3 nye år, 2011 – 2013.

I 2013 ble en ytterligere videreføring tatt opp i avløpsgruppa og arbeidsgruppa i Jæren Vannområde. Både avløpsgruppa og arbeidsgruppa ønsket å videreføre avløpsgruppa med egen sekretær i 2 nye år, 2014-2015, fram til nye forvaltningsplan for vann er utarbeidet i 2015. Jæren vannområde sendte ut forespørsel om videreføring av spleiselag for drift av avløpsgruppa og alle kommunene ga positiv tilbakemelding, under forutsetning av at eksisterende finansieringsmodell med spleiselag mellom kommuner og Fylkeskommune videreføres. Styringsgruppa vedtok å videreføre avløpsgruppa i 2014-2015 med sekretær i 40 % stilling, finansiert gjennom et spleiselag mellom Fylkeskommunen v/Jæren Vannområde og kommunene på Jæren.

Mål

Målet med avløpsgruppa er å bedre samarbeidet om felles utfordringer og prosjekter på tvers av kommunegrensene, drive erfaringsutveksling og kompetanseheving, for dermed å minske avrenningen fra private og offentlige avløpsanlegg til vassdragene på Jæren.

Avløpsgruppa har som formål:

- faglig utveksling
- felles tilrettelegging
- koordinering av ressursbruk og økt ressurstilgang
- legge grunnlag for flere tilførselsreducerende tiltak enn kommunene normalt har anledning til ut fra kapasitetshensyn
- skal omfatte tiltak i spredt bebyggelse og i tettbygd strøk

Prioriterte områder

Avløpsgruppa har prioritert følgende områder for tiltak i prosjektperioden:

Hålandsvannet – Randaberg og Stavanger kommune

Figgjovassdraget – Gjesdal, Sandnes, Time, Klepp og Sola kommune

Storåna – Sandnes kommune

Håelva – Time og Hå kommune

Bjårvatnet – Hå kommune

Figgjovassdraget er spesielt prioritert gjennom oppfølging av tiltak i Forvaltningsplan for Figgjo i henhold til Vannforskriften.

Organisering 2013

Arbeidet i Avløpsgruppa er organisert med representanter fra alle de 8 kommunene på Jæren, Jæren Vannområde v/Rogaland Fylkeskommune, Fylkesmannen i Rogaland v/miljøvernavdelingen, IVAR og avløpsgruppas sekretær. Representanten fra Fylkesmannen har ledervervet.

Avløpsgruppas representanter i 2013:

Åsta Egelandssaa/Rune Vårlid, Randaberg kommune	
Kristin Bringedal, Stavanger kommune	Nestleder avløpsgruppen
Rune Lian, Sola Kommune	
Asgeir Kleppa/Raymond Berington Johansen, Gjesdal kommune	
Raymond Berington Johansen, Gjesdal kommune	
Eirik Sør-Reime, Hå kommune	
Krystyna Anna Wardega-Piasecka, Hå komune	
Terje Romslo, Klepp kommune	
Ingerid Pegg, Time kommune	
Kirsten Vike, Sandnes kommune	
Eline Furre, IVAR	
Elin Valand, Rogaland Fylkeskommune	Sekretær Vannområde Jæren
Mariann Størksen, Fylkesmannens miljøvernabd.	Leder avløpsgruppen
Monica Nedrebø Nesse, Sandnes kommune	Sekretær avløpsgruppen

Det har også vært en del utskiftinger av representanter i avløpsgruppen i 2013 pga endring av ansettelsesforhold i kommunene.

Økonomi 2013

Inntekter 2013

Inntekter	Kr
Fra deltakerkommunene (28.875,- per kommune)	kr 231 000,00
Fra Fylkeskommunen/Jæren Vannområde	kr 119 000,00
Sum	kr 350 000,00

På vegne av Jæren Vannområde følger Avløpsgruppa også opp prosjektmidler fra Klif som gjelder prosjekter innen Avløpsgruppas fagområder. I 2013 gjelder dette prosjektene LOD veileder for Jæren, kr 350.000,- og Oppgradering av WebGIS Avløp, kr 60.000,-.

Aktivitet i Jæren Vannområdets Avløpsgruppe 2013

Budsjett	Lønn	Diverse driftsutgifter	Totalt
	kr 320 000,00	kr 30 000,00	kr 350 000,00

Utgifter	Lønn	Diverse driftsutgifter	Totalt
Lønn sekretær	kr 320 000,00		kr 320 000,00
Trykking gravehåndbok		kr 11 157,50	kr 11 157,50
WebGIS, tilleggsarbeid		kr 15 000,00	kr 15 000,00
Sum	kr 320 000,00	kr 26 157,50	kr 346 157,50

Regnskap	Inn	Ut	Balanse
Lønn	kr 320 000,00	kr 320 000,00	kr -
Diverse driftsutgifter	kr 30 000,00	kr 26 157,50	kr 3 842,50
Sum	kr 350 000,00	kr 346 157,50	kr 3 842,50

Aktiviteter 2013

Møteaktivitet 2013

Avløpsgruppa har hatt 2 møter i 2013. Representanter fra avløpsgruppa har også deltatt på fellesmøter i Jæren vannområde.

Jæren vannområde har hatt flere samarbeidsmøter i 2013 hvor både frivillige tiltak i landbruket, avløpsgruppa og fylkesmannens miljøvern- og landbruksavdeling er representert. Dette samarbeidsforumet har stor betydning for samarbeid og samhandling internt i Jæren Vannområde.

Sekretær for avløpsgruppa har også deltatt i Norsk Vanns arbeidsgruppe for gjennomføring av vannforskriften. Den nasjonale arbeidsgruppen har hatt 4 møter i 2013. Via arbeidet i Norsk Vann har avløpsgruppa gitt innspill til en rekke høringer, gitt innspill til prosjektforslag i Norsk Vanns system som er av nytte for kommunene. Det er også skrevet artikler i Norsk Vann Bulletin.

Aktiviteter i Avløpsgruppa 2013

LOD-veileder

- Fulgt opp prosjekt for utarbeidelse av LOD veileder for Jæren. Arbeidsgruppe: Elin Valand, Signe Kvandal, Eirik Sør-Reime, Kirsten Vike, Frank Bjørnø og Monica N. Nesse. Veileder var ferdig september 2013.

WebGIS Avløp Jæren vannområde

- Fulgt opp prosjekt for oppdatering av WebGIS Jæren vannområde. Opprettet nye nedbørsfelt for hele vannområdet og testet ut nye oppdateringsrutiner.

Samarbeid mellom kommunene

- Startet arbeid med utarbeidelse av felles "Forskrift om gebyrer for saksbehandling og kontroll" for kommunens myndighetsområde innen avløp. Gjelder utslipp av avløp opp til 2000 (ferskvann)/10000 (sjø) pe, utslipp av oljeholdig avløpsvann og påslipp til offentlig nett. Innføring av lokal forskrift for gebyrer er et viktig virkemiddel for at kommunene skal følge opp forpliktelser på avløpsområdet. Felles system for tilsyn skal arbeides fram underveis i forskriftsarbeidet. Kommunenes arbeid med myndighetsforvaltning på avløpsområdet finansieres av gebyrer. 1. gangs politisk behandling skal være gjort i alle kommunene innen våren 2014. 2. gangs behandling i løpet av 2014.

Tiltaksanalyse Jæren vannområde

- Kommunene og Avløpsgruppa har bidratt med informasjon om avløpsanlegg til tiltaksanalysearbeidet.

Forvaltningsplan for Figgjo

- Er et av avløpsgruppas prioriterte områder. Avløpsgruppa har bidratt til at de aktuelle kommunene har satt søkelys på oppfølging av sin del av tiltaksplan for Figgjo innen avløpsområdet.

Tiltak i prioriterte områder

- Startet arbeid med bedre system/oversikt over status og tiltak på avløp. Oppgradering av WebGIS er en del av dette arbeidet. Arbeidet har vært viktig i forbindelse med tiltaksanalysen og vil være viktig i det videre arbeidet knyttet til forvaltnings- og tiltaksplan for Rogaland.

Informasjonsutveksling

- Deltakelse i Arbeidsgruppe for gjennomføring av vannforskriften i Norsk vann. I 2013 er det spesielt gitt innspill til prosjektet "ABC Informasjonsmaterieell for VA i spredt bebyggelse" samt nye prosjektforslag for 2014 "veiledning for VA i fritidsbebyggelse" og "Vannforskriften – god myndighetsutøvelse". Det er også gitt innspill til andre Norsk Vann prosjekter, bl.a. "Løsningsmodeller for opprydding i spredt bebyggelse".
- Det er skrevet artikkel om incentivordninger i forbindelse med sanering av avløp i spredt bebyggelse på Jæren i Norsk Vann Bulletin.
- Skrevet artikler om LOD-veileder for Jæren som er antatt i tidsskriftene Norsk Vann Bulletin, Kommunalteknikk og PLAN.
- Samarbeidet med Frivillige tiltak i landbruket om planlegging av seminar om renseseparker som ble holdt februar 2014. På seminaret bidro avløpsgruppa med informasjon om håndtering av gravetiltak i nærheten til vassdrag og åpne løsninger for lokal overvannshåndtering.

WebGIS-Avløp

WebGIS Avløp er et system for registrering av anlegg og status for mindre avløpsanlegg (< 50 pe). Utslipp fra mindre avløpsanlegg er en viktig påvirkningskilde i mange vannforekomster og oversikt over disse er viktig for videre utarbeidelse av tiltaksplan og oppfølging av tiltak for Jæren Vannområde.

WebGIS Avløp Jærvassdrag har register over anlegg innen hele tidligere Aksjon Jærvassdrags område, for de kommunene som har kommuneversjonen av WebGIS Avløp. Det er kun Randaberg og Stavanger som ikke har kommuneversjon av WebGIS Avløp.

Oppdateringen i 2012-2013 omfatter endring i databasen slik at Jærvassdragversjonen blir tilpasset endringen til Jæren Vannområde, at den dekker hele området og ikke bare de vassdrag som tidligere var med i Aksjon Jærvassdrag. I tillegg er det laget rutiner for å lette kommunene i oppgaven med oppdatering av databasen og dermed holde Jæren Vannområdes oversikt oppdatert.

LOD-Veileder for Jæren

LOD Veilederen som ble ferdig i september 2013 skal fremme løsninger som håndterer vann ved kilden i utbyggingsområder. God håndtering av overvann er satt som et tiltak i tiltaksplanen for Figgjovassdraget, og kommer helt sikker til å bli et aktuelt tiltak også i de andre vannforekomstene i Jæren Vannområde hvor diffus avrenning fra urbane områder er en påvirkningskilde. LOD Veilederen for Jæren vil være til hjelp for både kommuner og planleggere slik at gode LOD tiltak kan bli iverksatt. Spesielt tar den for seg hvilke løsninger er aktuelle i våre områder, for eksempel hvor det ikke er mulig med infiltrasjon, hvor det er vannmettet jord, osv. Veilederen inneholder også oversikt over de aktuelle løsningens renseseffekt i forhold til næringsalter og miljøgifter.

Veilederen er blitt lagt merke til og godt mottatt både lokalt og nasjonalt. Etter at veilederen ble ferdig i september 2013 er det arbeidet med å informere om veilederen og om lokal overvannshåndtering. Det er skrevet en artikkel om LOD-veilederen som er antatt i tre tidsskrifter. Også videre vil det være viktig å informere om veilederen og om lokal overvannshåndtering til aktuelle målgrupper.

Resultat

Arbeidet i Avløpsgruppa i 2013 har bidratt til arbeidet i Jæren Vannområde i henhold til vedtatt arbeidsplan.

I henhold til målsetningen er det også utført eller startet opp arbeid for at kommune skal være bedre rustet til å ivareta sitt ansvar på avløpsområdet og for at de lettere skal kunne gi bidrag inn til det kommende arbeidet i Jæren Vannområde. Felles innsats i avløpsgruppa i 2013 har resultert i arbeid som er viktig for videre tiltaksgjennomføring i prioriterte områder og i forhold til kommende forvaltningsplan med tiltaksprogram for Rogaland.

Avløpsgruppas arbeid har også i 2013 bidratt til at informasjon om arbeidet i henhold til vannforskriften er formidlet både lokalt og nasjonalt gjennom fora hvor avløpssektoren ofte henter ny informasjon.